

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
2018-0000151227

Uw brief (kenmerk)

Bijlagen
1

Datum 24 september 2018
Betreft Beantwoording vragen van het lid Nijboer (PvdA) aan de
minister van Financiën over de zakenbankiers van
Goldman Sachs die de Volksbank adviseren

Geachte voorzitter,

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de schriftelijke vragen die zijn gesteld door het lid Nijboer over de zakenbankiers van Goldman Sachs die de Volksbank adviseren over zijn sociale identiteit. Deze vragen werden ingezonden op 16 augustus 2018 met kenmerk 2018Z14669.

Hoogachtend,

de minister van Financiën,

W.B. Hoekstra

Antwoorden van de minister van Financiën op vragen van het lid Nijboer (PvdA) over de zakenbankiers van Goldman Sachs die de Volksbank adviseren over zijn sociale identiteit (ingezonden 16 augustus 2018).

Ons kenmerk
2018-0000151227

Vraag 1

Kent u het bericht 'Volksbank doet eerste stap richting een exit?'¹

Antwoord vraag 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat de Volksbank Goldman Sachs heeft ingehuurd?

Antwoord vraag 2

Ja.

Vraag 3

Is het verstandig van de Volksbank om advies te vragen aan een zakenbank die symbool staat voor alles wat mis is met de financiële sector (een cultuur van exorbitante topbeloningen, perverse prikkels en onethisch gedrag) over het behouden van een sociale identiteit?

Vraag 4

Waarom heeft de Volksbank nu juist deze Angelsaksische zakenbank gevraagd, die zo ver af staat van het Rijnlandse sociaal-economische model en de Nederlandse bedrijfscultuur?

Vraag 5

Wat verwacht de Volksbank voor advies van deze zeer omstreden zakenbank, die in de eigen bedrijfscultuur en werkwijze werkelijk niets van een sociale identiteit laat zien?

Vraag 7

Wat zijn de kosten van het advies van Goldman Sachs?

Antwoord vragen 3, 4, 5 en 7

De dagelijkse bedrijfsvoering is een verantwoordelijkheid van (het bestuur van) de onderneming. Dit geldt ook voor de inhuur van advies, de kosten van dergelijk advies, de opdrachtformulering of de selectie van kandidaten. Ik sta hierbij als aandeelhouder op afstand. In de specifieke situatie van de Volksbank is het daarnaast NLF1 die namens de staat de aandeelhoudersrechten uitoefent.

Van de Volksbank heb ik naar aanleiding van uw vragen het volgende begrepen. De Volksbank heeft besloten een financieel adviseur in te huren voor advies op privatiseringsvraagstukken ter voorbereiding op de privatisering van de Volksbank. De Volksbank heeft een aanbesteding uitgezet bij verschillende investeringsbanken. Volgens de Volksbank zijn deze investeringsbanken geschikt om hierover te adviseren, rekening houdend met de maatschappelijk gerichte strategie, missie en visie van de Volksbank.

---

¹ Het Financieele Dagblad, 16 augustus 2018

De Volksbank geeft aan dat na een zorgvuldig selectieproces, op basis van vooraf opgestelde criteria, de keuze op investeringsbank Goldman Sachs is gevallen om de Volksbank gedurende een korte periode te adviseren met betrekking tot specifieke vragen. Goldman Sachs heeft een voorstel gedaan dat het beste aansluit bij de door de Volksbank geformuleerde adviesbehoefte. Volgens de Volksbank heeft Goldman Sachs in zijn voorstel tevens duidelijk laten blijken de maatschappelijk gerichte strategie, missie en visie van de Volksbank te onderschrijven en te willen ondersteunen via het uitwerken van de financiële aspecten daarvan. Tevens zal Goldman Sachs dit uiteindelijk in perspectief plaatsen van investeerders en hun vooralsnog hypothetische bereidheid te investeren in de Volksbank.

Vraag 6

Welke modellen voor de toekomst van de Volksbank worden gezien en klopt het dat men voornemens is in 2020 aandelen van de hand te doen? Wanneer informeert u de Kamer over deze plannen?

Antwoord vraag 6

Er is nog geen besluit genomen over de toekomst van de Volksbank. Hiervoor is het nog te vroeg. In juli 2016 is dit toegelicht aan de Kamer en deze conclusie is herhaald in de voortgangsrapportage van NLFI van september 2017. NLFI concludeerde daarin dat de Volksbank zeker nog de resterende tijd van de oorspronkelijke (in het advies *toekomstopties SNS Bank* van juli 2016 voorgestelde) periode van twee tot drie jaar nodig had om optimale langetermijnwaardecreatie te bewerkstelligen alvorens een besluit kan worden genomen over de toekomst van de bank. Ik verwacht dit najaar een nieuwe voortgangsrapportage van NLFI met de Tweede Kamer te kunnen delen.

Zodra de Volksbank gereed is voor een eventuele exit zullen de relevante opties voor toekomstige eigendomsstructuren verder worden uitgewerkt.

Vraag 8

Wilt u een beroep doen op het bestuur van de Volksbank om de adviseurs van Goldman Sachs zo snel mogelijk en zonder riante vergoeding de deur uit te zetten en een adviseur met een sociale antenne en daarbij passend gedrag aan te stellen?

Antwoord vraag 8

Het inhuren van adviseurs, waaronder de opdrachtformulering en de selectie van kandidaten, is een verantwoordelijkheid van de onderneming. In dit geval huurt de Volksbank een financieel adviseur in voor advies ten behoeve van de interne voorbereiding op de privatisering. Dit betreft een interne aangelegenheid en geen aangelegenheid voor de aandeelhouder (NLFI) of voor mij. Zodra de Volksbank gereed is voor een eventuele exit zullen de relevante opties voor toekomstige eigendomsstructuren verder worden uitgewerkt. Bij de dan volgende vervolgstappen ben ik aan zet en daarover zal ik de Tweede Kamer te zijner tijd informeren.